

2024 06/07

ZIŅNESIS

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

LNVM direktors Ārnis Rudiņš ar tikko noņemtu muzeja izkārti pie ieejas Brīvības bulvārī 32. Foto: Jānis Pukītis

rekonstruētajā
Rīgas pīlī – mu
vēsturiskajā
mājvietā!

Plašāka informācija
Invm.lv

Sekojiem mums:
LNVMuzejs

3–4
Brīvības bulvāris 32
ir slēgts, un viss
notiek: pakošanās,
pārvākšanās,
virtuālie projekti

5–6
Tikmēr domājam
par Rīgas pīli:
gatavojamies jaunajām
ekspozīcijām,
sākam veidot jauno
mājaslapu

7
Dauderos jauns
piedāvājums trim
vasaras svētdienām

8–9, 11
Atvadāmie
no BB32 ar ēkas
vēstures apskatu
un pēdējās dienas
ballīti

10
LNVM pētnieču
darbs vainagojies
ar nozīmīgu devumu
“Latvijas mākslas
vēstures” I sējuma
saturā

13–14
Maija notikumu
un pasākumu
Išā hronika

LIKSIM JAUNU BILDI IEKŠĀ!

Ekspozīcija un izstādes
Brīvības bulvārī 32
SLĒGTAS

Krājums un speciālisti
krātuvē Pulka ielā 8
pieejami, iepriekš
vienojoties
pa tālr. 67223004

Dauderi Zāģeru ielā 7
POTCPSS
10.00–17.00

Tautas frontes muzejs
Vēpilsētas ielā 13/15
POTCPSS
10.00–17.00

Izmaiņas Dauderu
un Tautas frontes muzeja
darba laikā jūnijā:
22.06. 10.00–16.00
23.06. un 24.06. SLĒGTS

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Sakarā ar muzeja
atgriešanos Rīgas pilī
ekspozīcijas un izstādes
LNVM Brīvības bulvārī 32
ir slēgtas. Gaidīsim jūs
Rīgas pilī šī gada rudenī
(precīzāka informācija
sekos)!

DAUDERU NODAĻA

Pastāvīgā ekspozīcija
Bingneru villas kungu istaba

Kārļa Ulmaņa darba
kabinets

Dauderu nama liktenis
padomju periodā un
tapšana par muzeju

“(Ne)zūdošais mantojums”

Līdzņemtais mantojums.
Latvijas apliecināšana
trīmdā

Kolekcionāra kabinets

Savrupnoma neredzamā
puse – virtuve

Pastāvīgā izstāde
Gaida Graudiņa kolekcija

Interjera un sudraba
priekšmeti no Gaida
Graudiņa kolekcijas

Izstāde
Artas Ozolas-Jaunarājas
izstāde “Pastmarkas portrets”
15.05.–14.07.

TAUTAS FRONTES MUZEJA NODAĻA

Pastāvīgā ekspozīcija
Atmoda–LTF–neatkarība

Parlamentārā revolūcija

Apmeklē muzeju arī attālināti – virtuālo resursu vietnē

eMuzejs

Pievieno savu stāstu
Gadsimta stāstiem

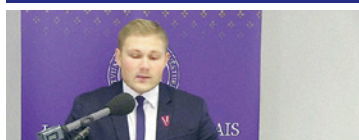
Galerijas
un virtuālās izstādes

Video un audio

Interaktīvās kartes

Lekcijas

Pētījumi un izdevumi

Skolām un ģimenēm

Pievieno savu fotogrāfiju
Gadsimta albumam

^ > Pateicoties firmas "JK Movers" pušiem, pārvākšanās process notiek ātri un raiti. Ekspozīciju slēgšana un priekšmetu iepakšana vešanai uz muzeja krātuvēm ir visu muzeja departamentu darbinieku kopīgs darbs. Foto: LNVM

> LNVM direktors Arnis Radiņš un Izglītības un komunikācijas departamenta vadītāja Astrīda Burbicka ar tikko noņemtām muzeja izkārtņēm. Foto: Jānis Puķītis

JURĢU LAIKS BRĪVĪBAS BULVĀRĪ

Namā Brīvības bulvārī 32 sācies jurģu laiks – apmeklētāju, nodarbību un pasākumu vietā gaitenšos un zālēs traucas pārvadātāji, tiek rindotas kastes un burbuļplēves ruļļi, vārdu sakot, ir sākusies cita realitāte!

Jau no jūnija pirmajām dienām bijušajās ekspozīcijas un izstāžu telpās rosās krājuma glabātāji, pētnieki un restauratori, no vitrīnām tiek izņemti, rūpīgi iepakoti un pārvietoti uz kastēm, muzeja priekšmeti. Tālāk pārvadāšanas firmas SIA "JK Movers" (Pārceļšanās24.lv) stiprie puši nogādā priekšmetus, mēbeles un citas lietas Pulka ielā 8, LNVM Krātuvē. Latvijas vēstures un kultūras liecības iegulst krātuvju plauktos un atvilktnēs, bet jau drīz daļa no tām kopā ar citiem izraudzītajiem priekšmetiem ceļos uz Rīgas pili – uz jaunajām ekspozīcijām.

No Brīvības bulvāra ēkas ir noņemta arī muzeja izkārtne, kas līdz ar muzeja logotipu un citiem vizuālajiem elementiem tiešā nozīmē sāk ceļu uz vēsturi – muzejā kopā ar dizaina studiju "KID

Design" tiek aktīvi strādāts pie jaunās grafiskās identitātes izstrādes un drīzas ieviešanas dzīvē.

Šādās – vienlaikus priecīgās un darbīgās, cerīgās un nostalgiskās – rūpēs ritēs muzejnieku vasara, līdz rudenī atkal aicināsim apmeklētājus, nu jau uz restaurētajām Rīgas pils telpām. ●

^ Muzeja izkārtne ceļo uz vēsturi. Foto: Jānis Puķītis

< LNVN Etnogrāfijas nodaļas vadītāja Sanita Zvidra krājuma telpās, stāstot par maizes gatavošanas vēsturi. Ekranšāviņš

> Jelgavas Svētās Trīsvienības evaņģēliski luteriskā baznīca. 20. gs. sākums. Izdevējs Nikolajs Hībners Jelgavā. LNVN krājums. Skats uz Jelgavas baznīcu 2014. gada 1. oktobrī. Foto: Ilze Miķelsone

AKTIVITĀTES MUZEJA VIRTUĀLAJĀ PASAUĻĒ

Kaut gan LNVN durvis Brīvības bulvārī 32 apmeklētājiem ir slēgtas, muzeja virtuālajās mājās nekas nav apstājies – paralēli aktualitātēm un publikācijām regulārajās rubrikās notiek arī lielāki projekti.

Izglītības un komunikācijas departaments rūpējas, lai cilvēki turpinātu gūt zināšanas par dažādām vēstures tēmām un muzeja darbību. Kopš maija izskaņas dodamies pie kolēģiem uz Pulka ielu, lai veidotu īsus tematiskos video muzeja sociālo mediju lapās par dažādiem labi zināmiem ēdieniem. Projektam uzrunātas Etnogrāfijas nodaļas speciālistes Sanita Zvidra un Astra Spalvēna, iesāktais tiks turpināts arī jūlijā.

Otrs projekts, kurā gaidām plašākas sabiedrības iesaisti, ir fotoakcija "Latvija toreiz un tagad". Šovasar, apceļojot Latviju, ciemojoties pie radiem, draugiem un paziņām, apmeklējot pasākumus, veicot velo-, moto- vai pastaigu maršrūtus, vai arī vienkārši izejot no mājām savā dzimtajā vietā, aicinām iesaistīties akcijā, kuras rezultātus varēs apskatīt rudenī – muzeja rīkotā lielpasākumā 18. novembrī –, kā arī sociālajos tīklos un emuzejs.lnvm.lv.

△ Zvārtes iezis Amatas upes krastā Cēsu apriņķa Drabešu pagastā. Ap 1938. gadu. Fotogrāfs Haro Šūmahers. LNVN krājums. Zvārtes iezis 2024. gada maijā. Foto: Lauris Norenbergs

> Livonijas ordeņa pilsdrupas Bauskā. 1938.–1940. gads. Fotogrāfs Haro Šūmahers. LNVN krājums. Skats uz Bauskas pili mūsdienās. Foto: Anna Turka

> Burtnieku evaņģēliski luteriskā baznīca. 1910. gadi. Izdevējs Heinrihs Treijs Valmierā. LNVN krājums. Skats uz Burtnieku baznīcu mūsdienās. Foto: Dace Kalcenava

Piedalīšanās ir vienkārša: apskatot sociālo tīklu *Facebook* un *Instagram* galerijās ievietotās dažādu Latvijas vietu senās fotogrāfijas un atklātnes, pievienot šīs pašas vietas (vai tai tuvas) mūsdienu attēlu komentārā vai emuzejs.lnvm.lv/albums kopā ar datējumu vai citu informāciju. Pirmā galerija tika publicēta 7. jūnijā, un jau ir savākts liels skaits "fotogrāfiju-pārīšu"; drīzumā tiks publicētas citas galerijas. Akcijas laikā apkopoto attēlu panorāma būs gan saistošs apskates vērts materiāls rudenī Rīgas pili, gan vērtīgs izpētes avots.

Esam pateicīgi par atsaucību – gan muzeja kolēģiem, gan sekotājiem sociālajos tīklos! ●

TOP EKSPOZĪCIJA PAR KRISTĪGAJIEM SIMBOLIEM UN ATRIBŪTIEM

Viena no LNVM topošajām ekspozīcijas "Sakrālā māksla" daļām – "Simbolu mainīgā valoda. Kristīgie simboli un atribūti" – atradīsies Rīgas pils Svina torņa otrajā stāvā, kur agrāk, iespējams, bijusi sakristeja.

Topošās ekspozīcijas koncepcijas sagatavošanā un izstrādē piedalās darba grupa – krājuma glabātāji, pētnieki –, kā arī ekspozīcijas dizaina izstrādātāji. Ekspozīcijas darba grupas vadītājam arheologam, Dr. hist. Vitoldam Muižniekam sadarbībā ar pārējo komandu ir bijis jāatbild uz būtiskiem jautājumiem – kādam jābūt ekspozīcijas fokusam? Kurus no priekšmetiem eksponēt? Ko vēl nepieciešams izpētīt padziļināti? Kā veikt priekšmetu atlasīšanu un kādus priekšmetus eksponēt? Kādas vēstures liecības nepieciešams izpētīt padziļināti?

Ekspozīciju Rīgas pils Svina tornī plānots veltīt ar kristietību saistītajai simbolikai no viduslaikiem līdz 20. gadsimta sākumam, demonstrējot mūsdienu Latvijas teritorijas pamatiedzīvotāju rotu materiālā sastopamo kristīgo simboliku, sakrālās mākslas priekšmetus un citas materiālās kultūras liecības.

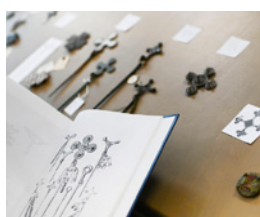
Ekspozīcijas sagatavošana ietver vairākus etapus – būtiskāko ekspozīcijas vadmotīvu izvēli, atlasīšanu pēc pieejamā lietisko materiālu klāsta muzeja krājumā, padziļinātu ekspozīcijas tēmu un priekšmetu izpēti, sadarbību ar restauratoriem, kā arī nepārtrauktu sadarbību ar ekspozīcijas dizaina autoriem, lai izstrādātu koncepciju veiksmīgāk risinātu plānotajā telpā. Rīgas pils ekspozīciju sakristejā veido "Didzis Jaunzems Arhitektūra" komanda, kas sadarbībā ar muzeja darbiniekiem izstrādā atbilstošāko atlasīto priekšmetu eksponēšanas veidu, vitrīnu un apgaismojuma dizainu, teorētiskajai koncepcijai piemērojot atbilstošāko praktisko risinājumu. ●

Autore: Anete Ulmane

< Topošās ekspozīcijas koncepcijas sagatavošana. Foto: Jānis Puķītis

^ Velvju pagraba 3D punktu mākonis. Autors: "Didzis Jaunzems Arhitektūra". Ekrānšāviņš

> Ieroču vitrīna, kas tiks iekļauta ekspozīcijā "Livonijas pils". 3D modeļu kopskats. Autors: "Didzis Jaunzems Arhitektūra". Ekrānšāviņš

^ Topošās ekspozīcijas priekšmetu atlasīšanas process. Foto: Anete Ulmane

LIVONIJAS PIŅU VĒSTURE 3D TEHNOLOĢIJĀS

Viena no muzeja jaunajām ekspozīcijām, ko redzēs Rīgas pils apmeklētāji 2025. gada rudenī, būs veltīta Livonijas laika pilīm un tiks izvietota vēsturiskās Rīgas pils pagrabskāvē.

Velvju pagraba telpas ir ļoti skaistas, un vienlaikus rada zināmus izaicinājumus iekārtošanai. Ekspozīcijas plānos jāņem vērā šo telpu specifiskā forma un izkārtojums – griestu velvju mainīgais augstums, sienu nišas un to izvirzījumi var radīt negaidītus šķēršļus. Lai jau pašā plānošanas sākumā varētu rēķināties ar reālās telpas apjomiem, projektēšanas birojs "Didzis Jaunzems Arhitektūra" veica telpas 3D skenēšanu un izgatavoja punktu mākonis. Ar šī mākoņa palīdzību, arī strādājot kabinetā, iespējams precīzi uzzināt, kur ir un kur nav iespējams novietot vitrīnas, ekrānus vai atpūtas stūrīti.

Tāpat katram ekspozīcijai atlasītajam priekšmetam tiek veidots 3D modelis. Šie 3D modeļi ļauj izstrādāt priekšmetam piemērotus podestus un atrast pareizo novietojumu. Strādājot datorā iespējams uzmodelēt priekšmetu novietojumu vitrīnā un redzēt, kā tie izskatīsies salikti kopā. ●

Autore: Alise Gunnarssone

^ Skats LNVM mājaslapas darba grupas sapulcē.
Foto: LNVM

> Akcija "Baltijas ceļš uz Vidzemes šosejas. 1989. gada 23. augusts.
Foto: Aldis Jermaks

> Raidījuma "Vai zini?" ilustrācijas ekrānšāviņš

TOP JAUNA MĀJASLAPA UN TEHNOLOĢISKIE RISINĀJUMI

LNVM pārzīmološanas procesa ietvaros, kā arī gatavojoties atgriezties Rīgas pilī, noris daudzi paralēli procesi. Patlaban darbs rit ne tikai pie ekspozīcijām, bet arī digitālās infrastruktūras, kas nepieciešama komunikācijai un muzeja apmeklētāju servisam.

Līdz ar pils atvēršanu apmeklētājiem 2024. gada rudenī būs pieejama jauna muzeja mājaslapa, pie kuras LNVM darba grupa strādā kopā ar zīmola vizuālās identitātes autoru – dizaina studiju "KID Design" – un iepirkumā izvēlēto mājas lapas izstrādātāju SIA "Grandem Group".

Tāpat iecerēts, ka gan pils telpu, gan ekspozīciju apskati papildinās audiogida aplikācija, pie kuras izstrādes iepirkuma rezultātā ķerēs SIA "REVERIE Trading Group". Muzeja mājaslapu papildinās arī tiešsaistes biļešu iegādes un e-veikala pakalpojums, pie kura ieviešanas savukārt LNVM strādā kopā ar SIA "DIVI grupa".

Mājaslapa un biļešu tirdzniecības serviss darboties pilnā apjomā sāks jau šī gada rudenī, savukārt audiogida aplikāciju iecerēts laist klajā pakāpeniski: vispirms maršrutu, kas attiecas uz pils telpu apskati, bet pēc ekspozīciju pabeigšanas – arī apskates maršrūtus ekspozīcijām. ●

^ Skats uz muzeja infocentru Rīgas pilī.
Foto: Landa Lagzdīņa

Vai zini?

Vai zini, ka Baltijas ceļš iekļauts UNESCO Pasaules reģistrā?

Inga Saksone | 7. jūnijs, 8:10

RADIORAIDĪJUMS "VAI ZINI?" PAR BALTIJAS CEĻU

Šī gada 23. augustā apritēs 35 gadi, kopš 1989. gada 23. augustā notika akcija "Baltijas ceļš". Lai akcentētu akcijas nozīmi, LNVM Tautas frontes muzejs sadarbībā ar Latvijas Radio 3 izveidojis raidījumu sēriju.

Baltijas ceļu veidoja ap 2 miljoni rokās sadevušos Baltijas valstu iedzīvotāju, iestājoties par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas neatkarību, kā arī prasot atzīt par nelikumīgu no pieņemšanas brīža 1939. gada 23. augustā noslēgto Savstarpējās neuzbrukšanas līgumu starp PSRS un Vāciju (plašāk pazīstamu kā Staļina-Hitlera vai Molotova-Ribentropa paktu) un tā slepenos papildprotokolus. Cilvēku dzīvā ķēde sākās Igaunijā pie Tompea pils Tallinā un cauri Latvijai un Rīgai stiepās līdz Ģedimina tornim Lietuvas galvaspilsētā Viļņā.

Atzīmējot šo Latvijas un pasaules vēsturē unikālo notikumu, Tautas frontes muzejs sadarbībā ar Latvijas Radio 3 izveidoja raidījuma "Vai zini?" ierakstus, kas veltīti akcijai. Tos paredzēts translēt trīs dienas jūnijā: 7., 14. un 21. jūnijā. ●

^ Skats uz Dauderu namu un dārzu. Foto: Harijs Daina Liepiņš

DAUDERI JŪLIJĀ: PASTMARKAS UN ODISEJA NAMĀ UN DĀRZĀ

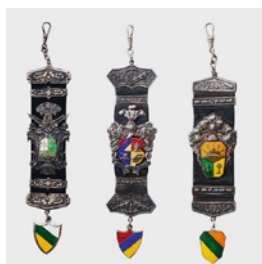
LNVM Dauderi vasarā ir īpaši aicinošs galamērķis – muzejā iespējams gan gūt jaunas zināšanas un iespaidus, gan atpūsties estētiskā vidē ēnainā un ziedošā dārzā.

Līdz 14. jūlijam Dauderu Lielajā salonā atvērta Artas Ozolas-Jaunarājas izstāde “Pastmarkas portrets. Muzejs pastmarkās”. Mākslinieces trīsdesmit gadu ilgajā sadarbībā ar “Latvijas pastu” kopumā tapušas ap 100 pasta vērtzīmēm un to sērijām, bet izstādē ir apskatāmas tieši ar Latvijas muzeju tematiku saistītās pastmarkas. Izstādes pēdējā dienā muzeja apmeklētājiem būs iespēja tikties ar Artu Ozolu-Jaunarāju un noklausīties viņas stāstu par pastmarkām, kā arī līdzdarboties radošā meistarklasē “Pastmarkas laboratorija”. Pasākums, kura sākums plānots 14.00, īpaši piemērots ģimenēm ar bērniem.

7., 21. jūlijā un 25. augustā muzejs aicina uz atklājumiem un piedzīvojumiem pilnu pastaigu Dauderu teritorijā gida vadībā “Svētdienu odiseja Dauderu namā un dārzā”. Trijās vasaras svētdienās jebkura vecuma Dauderu muzeja apmeklētājiem būs unikāla un iepriekš nebijusi iespēja gida vadībā ne vien pilnībā izpētīt visu Dauderu savrupmāju un tajā iekārtoto ekspozīciju, uzzinot par nama daudzveidīgo, pavērsieniem bagāto vēsturi un dažādajiem iemītniekiem, bet arī izstaigāt gan krāšņo Dauderu dārzu, gan jaunatklāto Dauderu

^ Māksliniece Arta Ozola-Jaunarāja izstādes atklāšanā. Foto: Jānis Puķītis

^ Pulksteņa breloki ar latviešu studentu korporāciju “Talavija”, “Latvia” un “Patria” simboliku. Latvija, 1900-1940. Darinātāji nezināmi. No Gaida Graudiņa kolekcijas. LNVM krājums

^ “Svētdienu odisejas Dauderu namā un dārzā” afiša

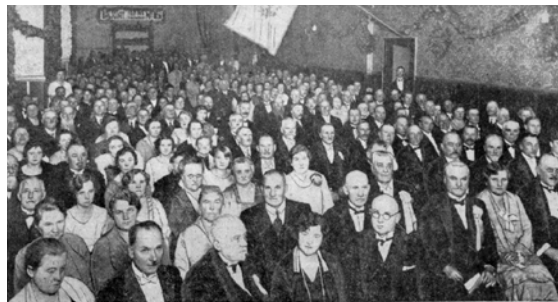
^ Skats Dauderu muzejpedagoģiskajā programmā. Foto: Dace Zilgalve

< Gaidis Graudiņš. Vācija, 20. gs. 70. gadi. Fotografārs nezināms. LNVM krājums

parku, kurā saglabātas vēsturiskās liecības un ieviesti jauni elementi. Pastaigas sākums – 14.00, dalības maksa – ieejas biļete muzejā. Vietu skaits pasākumā ir ierobežots, tāpēc lūgums pieteikties: 67391780, 67392229 vai dauderi@lnvm.lv.

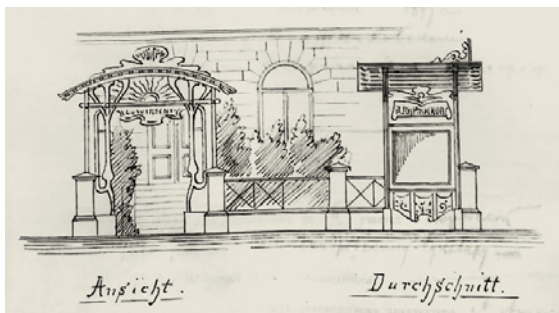
Neskatoties uz to, ka ir vasara – atpūtas un laiskošanās laiks –, LNVM Dauderi aicina jaunākos muzeja apmeklētājus atvēlēt stundu vai vairāk laika, lai muzejpedagoģiskās programmas ietvaros izpētītu ekspozīciju un pēc tam sarīkotu pikniku Dauderu dārzā.

Kolekcionārs un mecenāts Gaidis Graudiņš, kura vairāk nekā 30 gadus trimdā vāktā kultūrvēsturisko liecību kolekcija veido LNVM Dauderu kolekcijas kodolu, 11. jūnijā svin 98. dzimšanas dienu. To atzīmējot, muzejs ir sagatavojis apsveikuma galeriju LNVM sociālajos tīklos un aicina pievērst īpašu uzmanību Gaida Graudiņa kolekcijas priekšmetu klāstam ekspozīcijā klātienē. ●

< Nams Aleksandra bulvārī 2/4 (tagad Brīvības bulvāris 32) 20. gs. sākumā. Ēka redzama sākotnējā 3. stāvu apjomā, tai vēl saglabājusies divstāvu saimniecības piebūve ar stalli, nama priekšā neliels, ar žogu nodalīts priekšdārzs. No: "Riga und seine Bauten"

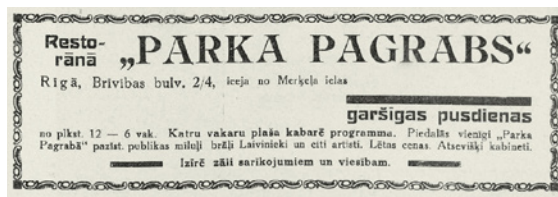
^ Rīgas namīpašnieku biedrības 25 gadu jubilejas sarīkojuma dalībnieki biedrības nama zālē Brīvības bulvārī 2/4 (Brīvības bulvāris 32). 1928. gada 16. septembris. Laikraksts "Pēdējā Briedi".

^ Saimniecības piebūves un stalla zīmējums Lielās Parka (Merķeļa) ielas pusē. 1869. gads. LNA LVVA krājums

< Projekts Leonarda Viržikovska fotoateljē ieejas pajumtei un reklāmas vitrīnai. 1890. gadi. LNA LVVA krājums

> Restorāna "Parka pagrabs" reklāma. Žurnāls "Ekskursants". 1935. gads. "Parka pagrabs" bija visilgāk ēkā starpkaru laikā pastāvējušais restorāns

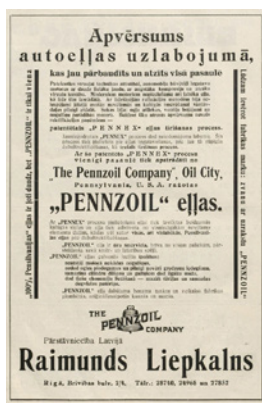

BRĪVĪBAS BULVĀRIS 32. ĒKAS VĒSTURE

Atvadoties no ēkas Brīvības bulvārī 32, ur LNVM bija radis pagaidu mājas 10 gadu garumā, atskatījāmies uz nama bagātīgo vēsturi un dažādajiem iemītniekiem.

Nams Brīvības bulvārī 32 ir viena no sākotnējām bulvāru loka ēkām, kas uzcelta neilgi pēc Rīgas aizsargmūru nojaukšanas. Zemes gabals Aleksandra bulvāra un Lielā Parka ielas (tagad Merķeļa iela) krustojumā 1860. gadu vidū nonāca Rīgas mūrniekmeistaru Krīgeru ģimenes īpašumā, un 1868.–1869. gadā pēc arhitekta Heinriha Šēla (1829–1909) projekta uz tā tika uzcelts nams. Drīz tajā durvis vēra Frankes kafejnīca-restorāns, bet 1869. gada 23. novembrī (6. decembrī) darbu uzsāka barona Johana fon Manteifela fotoateljē; 1870. gadu beigās tās vietā darbnīcu atvēra fotogrāfs Leonards Viržikovskis.

1870.–80. gados ēka vairākkārt mainīja īpašniekus, līdz 1887. gadā nonāca vācbaltiešu jurista Eduarda Rūdolfā fon Tranzē-Rozeneka (1858–1928) īpašumā. Nams piedzīvoja lielākas un mazākas pārbūves, tika paplašinātas komercdarbības

^ Raimunda Liepkalna automobiļu veikala reklāma. Žurnāls "Ilustrētā Tehnika. Motors un Sports". 1937. gads

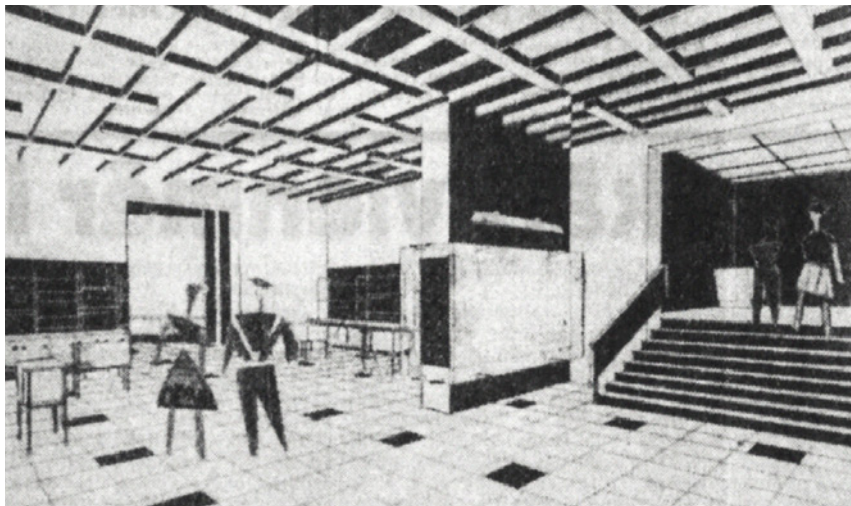
> Latvijas Valsts universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātes studentu grupa. 1947.–1949. gads. LNVM krājums

funkcijas 1. stāvā, pakāpeniski likvidējot visas tur sākotnēji izvietotās dzīvojamās telpas.

1910. gadā prestižo ēku nopirka Rīgas namīpašnieku krājaizdevu sabiedrība. Būtiskākās pārmaiņas tā piedzīvoja 1912. gadā, kad pēc arhitekta Mārtiņa Nukšas projekta piebūvēja 4. stāvu un veica citas pārbūves, tostarp uzlaboja inženierkomunikācijas. Ēkas fasāde ieguva tagadējo masivitāti, zaudējot sākotnējo, pilsētas villai līdzīgo romantisko veidolu.

Starpkaru laikā nams atradās Rīgas namīpašnieku krājaizdevu sabiedrības īpašumā. Kā daļēji sabiedriska ēka pilsētas centrā tā piedzīvojusi arī daudzus 1. pasaules kara, valsts dibināšanas laika un Neatkarības kara notikumus.

Īsāku vai garāku laiku Brīvības bulvāra 32 namā dibinātas un/vai mitušas dažādas organizācijas un iestādes: Latviešu strēlnieku pulku apvienotās padomes Izpildu komiteja (Iskolastrels), Latvijas Sarkanā Krusta biedrība, Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku Atsevišķā studentu rota, Tirdzniecības un rūpniecības ministrija, Latvijas Sieviešu palīdzības korpusa ziedojumu vākšanas

^ Veikala "Sakta" interjera projekta fragments. Arhitekts Josifs Goldenbergs. 1964.–1965. gads. Laikraksts "Ciņa", 5.03.1965

^ Parfimērijas veikala Ļeņina ielā 32 pārdevējas Valda Viskope un Gunta Grīnberga. 1953. gads. Žurnāls "Zvaigzne", 1.10.1953

birojs, pilsētas ēdienu nams (virtuve), Latvijas Bēgļu reevakuācijas biedrība, Rīgas Juristu biedrība, Fonoloģijas institūts, Latvijas Universitātes studenšu korporācija "Gaujmaliete" u. c. Ēkā dzīvojuši pazīstami sabiedriskie un politiskie darbinieki – Latvijas armijas ģenerālis Kārlis Goppers, Latvijas Tautas padomes loceklis, zvērināts advokāts Aurēlijs Zēbergs, sabiedriskā darbiniece, žurnāla "Latviete" redaktore Lilija Brants-Pārupe u. c.

Starpkaru laikā namā turpinājās un paplašinājās komercdarbība un izklaides iespējas. 1920. gadā nama 1. stāvā, atsevišķās telpās arī pagrabstāvā, ierīkoja kinoteātri, kas te pastāvēja ar dažādiem nosaukumiem līdz 1920. gadu otrajai pusei. 1920. gadu sākumā pagrabstāvā un 1. stāvā atradās loto klubs "Bi-ba-bo" ar ne pārāk spožu reputāciju izklaides iestāžu vidū. To, tāpat kā citus loto klubus, kas bija slēpušies zem labdarības iestāžu aizsega, likvidēja 1924. gadā. Pagraba telpās ar ieeju no Merķeļa ielas 1920.–30. gadu mijā iekārtoja restorānu "Parka pagrabs", kas dažādu īpašnieku vadībā te uzņēma viesus visus 1930. gadus. Nacionāli ievirzītā prese izcēla tā "latviskumu", kas atspoguļojās ne tikai svaigo vēžu piedāvājumā, bet arī muzikālajā programmā, kurā bija iekļauti Brāļi Laivenieki, kvartets "Latvju dziedoni" u. c.

Ēkas 1. stāvā darbojušies arī dažādi veikali – juvelierizstrādājumu veikals "Regina", apģērbu veikals un šūšanas darbnīca, arī Raimunda Liepkalna automašīnu salons un auto piederumu veikals, Reinholda muzikāliju veikals. 1940. gadā sākoties padomju okupācijai, biedrības, tostarp namīpašnieku biedrību, kam piederēja nams, slēdza, bet uzņēmumus nacionalizēja vai likvidēja.

Pēc padomju okupācijas sākuma nama augšējos stāvos viens otru nomainīja Muitas departaments, Latvijas Valsts universitātes Ekonomikas un juridiskās, kā arī Vēstures un filoloģijas fakultāte, padomju dzelzceļa iestādes, pēc tam atkal visu ēku nodeva LVU; visilgāk – līdz 2009. gadam – namā atradās Vēstures un filozofijas fakultāte.

^ Veikals "Sakta" Ļeņina ielā 32 (tagad Brīvības bulvāris) pēc rekonstrukcijas. 1965. gads. Fotogrāfs Žanis Graubics. LNA LVKFFDA krājums

^ Veikala "Sakta" iekšskats. 1967. gads. Žurnāls "Zvaigzne", 09.1967.

Veikala telpas būtiskākās pārmaiņas piedzīvoja 1964.–1965. gadā – tās tika pārbūvētas pēc Rīgas Tirdzniecības ēku projektēšanas institūta arhitekta Josifa Goldenberga projekta. Tika izveidots jauns, modernisma stila interjers, plaša uz ietvi izvirzīta vitrīnu zona, kas pilnībā mainīja iekštelpu izskatu un arī būtiski palielināja veikala platību. 1964. gadā dāvanu veikals atsāka darbu ar jauno nosaukumu "Sakta", tiesa, vairākas telpas tika nodotas pircējiem tikai 1965. gada vasarā. Turpmākās desmitgades padomju sociālisma apstākļos tas bija viens no pazīstamākajiem un prestižākajiem Rīgas veikaliem.

Veikals 1. stāvā telpās darbojās līdz 21. gadsimta sākumam, no 2006. gada te bija Latvijas Pasta nodaļa, kas arī telpas jau vairākus gadus ir pamestusi; patlaban tās daļa Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiāle, veikals "Narvesen" un Valsts asinsdonoru centrs.

Kad finanšu krīzes laikā 2009. gadā no ēkas augšējiem stāviem uz mazākām telpām pārcēla LU Vēstures un filozofijas fakultāti, telpas kādu brīdi bija tukšas, bet no 2014. līdz 2024. gadam tās kalpoja kā pagaidu mājvieta Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam. Lai gan telpas muzeja funkcijai bija nepiemērotas, savu pagaidu uzdevumu tās godam pildīja krietni ilgāk nekā bija paredzēts. ●

Autors: Toms Ķikuts

^ Skats grāmatas atvēršanas pasākumā 2024. gada 21. maijā Svētā Pētera baznīcā.
Foto: Jānis Brenčs

> Grāmatas "Latvijas mākslas vēsture" I sējuma vāks.
Foto: Jānis Puķītis

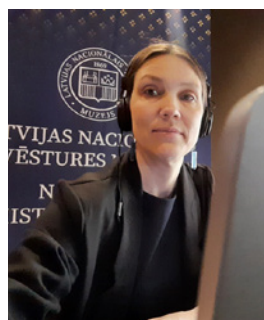
DIGITĀLAJĀ NEDĒĻĀ – STĀSTĪJUMS PAR EMUZEJU

Atsaucoties Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Reģionālā mācību centra vadītājas Gitas Švarces aicinājumam, LNVM mājaslapu administratore Ilze Miķelsone 14. maijā piedalījās Liepājas Digitālajā nedēļā.

Tā kā šogad Digitālās nedēļas (tā ritēja no 13. līdz 18. maijam) noslēgumā tika atzīmēta Starptautiskā muzeju diena, kurai sekoja Muzeju nakts, programmā tika iekļauti arī muzeji. 14. maija Zoom platformā notikušā semināra tēma bija "Digitālie pakalpojumi un prasmes iedzīvotājiem". Ilze Miķelsone stāstīja par eMuzeju, demonstrējot tā iespējas un rādot plašo resursu daudzveidību. Stāstījumam par eMuzeju sekoja resursum.lv dibinātāja Inta Baloža ieteikumu un piemēru pilnā runa "YouTube neizmantojot iespējas Latvijā". Semināra noslēgumā bija iespēja klausīties Zero Waste Latvija pārstāves Evijas Ozolas-Ozoliņas prezentāciju "Aprites ekonomika un iedzīvotāju paradumu maiņa, izmantojot digitalizāciju".

Seminārs muzejam ļāva uzrunāt Dienvidkurzemes bibliotēkārus, kas veidoja lielāko klausītāju daļu, tādējādi paplašinot viņu zināšanas par iespējam izmantot LNVM digitālos resursus un iesakot platformu emuzejs.lnvm.lv arī bibliotēku apmeklētājiem. Šī bija jau otrā reize, kad muzejs piedalījās Liepājas digitālajā nedēļā. ●

Autore: Ilze Miķelsone

^ Skats no Ilze Miķelsones prezentācijas. Ekrānšāviņš

LNVM PĒTNIEČU DEVUMS JAUNĀ GRĀMATĀ

Lepojamies ar līdzdalību "Latvijas mākslas vēstures" I sējuma izdošanā, kura atvēršana notika šī gada 21. maijā Rīgas svētā Pētera baznīcā. Jaunajā izdevumā apkopoti pētījumi par laika posmu no pirmo cilvēku darbības pēdām Latvijas teritorijā (ap 10 500. g. pr. Kr.) līdz viduslaiku mākslas mantojumam (1562. gads).

Šī izdevuma tapšanā piedalījās LNVM Arheoloģijas departamenta pētnieces Irita Žeiere, Baiba Vaska un Baiba Dumpe. Autore sagatavoja jaunu ieskatu vairākās cilvēku radošās darbības nozarēs – tekstilmākslā, metālmākslā un keramikā – un to zinātnisko izvērtējumu. Tekstu papildina bagāts ilustratīvais materiāls – fotogrāfijas, reprodukcijas, kartes un zīmējumi.

Darbs pie publikācijas sagatavošanas sākās 2016. gadā, kad LNVM pētnieces tika uzaicinātas piedalīties šajā projektā. Tas ietvēra gan jau zināmo materiālu atkārtotu izvērtējumu, gan jaunu arheoloģisko atradumu iekļaušanu zinātniskajā apritē, gan līdzšinējo priekšstatu koriģēšanu. Astoņu gadu darbā ir sagatavotas trīs nodaļas, kas kopā veido vairāk nekā trešo daļu no grāmatas kopējā apjoma. Publikācijā fotogrāfiju un zīmējumu veidā iekļauti bagātīgi LNVM krājuma materiāli. Tos sagatavojušas gan nodaļu autore, gan LNVM speciālisti Roberts Kaniņš, Jānis Puķītis, Normunds Grasis, Aiga Ivbule un Līga Palma. Grāmata ir nozīmīgs papildinājums Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta veidotajam septiņu daļu izdevumam.

Autore pateicas projekta zinātniskajam vadītājam Eduardam Kļaviņam, grāmatas sastādītājam un zinātniskajai redaktorei Elitai Grosmanei, kā arī visai izdevuma tapšanā iesaistītajai komandai! ●

Autore: Baiba Dumpe

^ > Skati Rīgas pili un Brīvības bulvāri 32.
Foto: Jānis Puķītis un LNVN

31. MAIJS: MUZEJS KRUSTCELĒS

2024. gada 31. maijam bija krustceļu nozīme: šī diena spilgti iezīmēja viena posma – ekspozīciju, izstāžu, pasākumu – noslēgumu Brīvības bulvārī un jau aizvien reālākas aprises muzeja darbībai Rīgas pīlī, kam nu jau labu laiku gatavojamies.

Lai stiprinātu kopības garu, atvadītos no vienas darbības vietas un iepazītos ar nākamo, muzeja darbinieki tika aicināti kopā vadīt teju visu 31. maija dienu. Vispirms Rīgas pīlī notika izlūkekškursija, ko vadīja topošo ekspozīciju darba grupu vadītāji Jānis Ciglis, Imants Cīrulis un Toms Ķikuts. Pils apskate, uz ko bija aicināti arī bijušie muzeja darbinieki, kuri tur tika strādājuši vēl pirms restaurācijas, noslēdzās ar šampanieša un uzkodu baudīšanu.

Pēc pils kolēģi tika sagaidīti pēdējo stundu ballītē Brīvības bulvārī 32. Šeit dzīvotie un strādātie 10 gadi tika pieminēti ar foto un videosīžetu galeriju, bet atmiņas – pārbaudītas interaktīvā spēlē. Pulksten 17.00 ēkas durvis apmeklētājiem tika slēgtas. ●

^ Brīvības bulvāra 32 ēku atstāj pēdējais apmeklētājs – Krišs Kapenieks. Foto: LNVN

< ^ Vācijas vēstniecības
vizīte Rīgas pilī. Foto: LNVM

∨ > Kapu apmeklējums.
Foto: Jānis Puķītis

VĀCIJAS VĒSTNICĪBA APMEKLĒ RĪGAS PILI

Lai gan Rīgas pils kastelā muzejs vērs durvis tikai rudenī, tā dažādās institūcijās raisa interesi jau labu laiku. 4. jūnijā ekskursijā muzeja telpās pilī viesojās Vācijas Federatīvās Republikas vēstniecības darbinieki.

Ap 40 cilvēku plašo vēstniecības darbinieku pulku ar pils telpu vēsturi, to atjaunošanas gaitu, kā arī topošajām muzeja ekspozīcijām iepazīstināja LNVM Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures pētniecības nodaļas vadītājs Imants Cīrulis. Izsakot apbrīnu par saglabāto 16. gadsimta arhitektūras mantojumu, kas pēc restaurācijas tagad skatāms Rīgas pils remterī, kapelā un D korpusa pagrabos, vēstnieks Kristians Helts un vēstniecības nodaļu vadītāji izteica cerību, ka nākotnē Rīgas pils muzeja daļas apmeklējums (blakus diplomātiem jau pazīstamajai Valsts prezidenta daļai) kļūs par pašsaprotamu programmas sastāvdaļu dažādu līmeņu ārvalstu delegāciju vizīšu laikā. ●

TRADĪCIJA TURPINĀS

Viena no LNVM tradīcijām ir katru gadu laikā ap muzeju darbinieku profesionālajiem svētkiem – Muzeju dienu – apciemot muzeja kādreizējo darbinieku atdusas vietas.

Arī šogad, gaidot Starptautisko Muzeju dienu un Muzeju nakti, 17. maijā pulciņš muzeja darbinieku devās pie bijušajiem kolēģiem viņu mūža mājās Raiņa un Meža kapos Rīgā. Apkopjot kapu kopas un atstājot ziedus, virmoja atmiņu stāsti un tika pieminēti cilvēki, kuri snieguši lielu ieguldījumu muzeja darbā un Latvijas vēstures pētniecības attīstībā.

Paldies Rasmai Lezdiņai un citiem kolēģiem, kuri rūpējas par tradīcijas uzturēšanu spēkā! ●

APRĪĻA, MAIJA UN JŪNIJA NOTIKUMU ĪSĀ HRONIKA

< Aprīļa beigās Tālmācības vidusskolas "Rīgas Komerckkola" 1.–4.klases audzēkņi devās uz Latvijas Nacionālo vēstures muzeju, lai piedalītos nodarbībā "Latviešu gadskārtā", kur iepazinās ar latviešu gadskārtu svētkiem jeb godiem, to tradīcijām un folkloru. Skolēni apmeklēja ekspozīcijas daļu "Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gadsimtā", kur ar muzejpedagoģes Elzas Skutānes palīdzību iepazīna Latvijas laukos ikdienā un svētku reizēs lietotos darba rīkus un sadzīves priekšmetus, lasīja un pētīja folkloru, izziņot un izprotot gadskārtu ritējumu. Foto: facebook.com/rigaskomerckkola.lv

< No 29. aprīļa līdz 10. maijam LNVM izstāde "Ceļā uz Latvijas brīvību" izglītoja Ozolnieku Tautas nama apmeklētājus. Foto: LNVM

^ No 29. aprīļa līdz 3. maijam Rīgas Valda Avotiņa pamatskola bija apskatāma LNVM ceļojošā izstādē "Latvija. Tauta, zeme, valsts". Foto: LNVM

∨ Izstādē "Mēs, tauta" 29. aprīlī tika uzstādīta Rīgas Valsts klasiskajā ģimnāzijā un teju trīs nedēļas bija skatāma skolēniem un pedagogiem. Foto: LNVM

^ Maija sākumā divu nedēļu garumā – Tautas frontes muzeja rīkotajā Demokrātijas nedēļā – skolu audzēkņiem tika piedāvāta iespēja pieteikties gida vadītām ekskursijām muzejā bez maksas, kā arī lekcijai par Neatkarības tapšanas gaitu un tikties ar Egilu Levitu un Daini Iļānu. Kopumā šo iespēju izmantoja 436 audzēkņi un skolotāji. Foto: Anna Zeibārte

< 8. maijā Rīgas 13. vidusskolā tika uzstādīta ceļojošā izstāde "Es, tu, mēs demokrātijā", kas bija skatāma līdz 15. maijam. Foto: LNVM

^ 10. maijā LNVM Dauderos risinājās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības. Reģionālajā finālā sacentās 20 lasītāji, no kuriem trīs finālisti rudenī piedalīsies nacionālajā finālā. Foto: Dace Zilgalve

^ 19. maijā varējām izmantot lielisko Brīvības bulvāri 32 atrašanās vietu un piefiksēt Rīgas maratona norises. Foto: LNVM

< 25. maijā Brīvības bulvārī 32 notika cikla "Mazie vēstures pētnieki" pēdējā nodarbība, kurā kopā ar jautrajiem tēliem Čipu un Capu varēja ceļot pa Latvijas vēsturi no senākajiem laikiem līdz mūsdienām un uzzināt, kā ļaudis dzīvoja un ko prata darīt, kā gērbās, rotājās, kādas mājas būvēja, un izsekot, kā gadsimtu gaitā mainījās viņu dzīvesveids.
Foto: LNVN

^ 21. maijā notika noslēdzošais pasākums izstādē "Kurzemes un Zemgales hercogiste un Lietuvas dižkunigaitija (1561–1795)" – viena no tās autorēm Māriete Jakovļeva vadīja lekciju par pēdējo Ketleru dzimtas pārstāvju likteņiem.
Foto: LNVN

> 28. maijā izstādi "Kurzemes un Zemgales hercogiste un Lietuvas dižkunigaitija" apmeklēja Latvijas Restauratoru biedrība. Apmeklējuma laikā ekskursiju izstādē vadīja LNVN pētniece, Dr. hist. Māriete Jakovļeva.
Foto: Latvijas Restauratoru biedrība

< Muzeja pēdējā darbības dienā Brīvības bulvārī – 31. maijā – muzejpedagoģes vadīja pēdējās nodarbības skolēnu grupām. Attēlā: Zanes Lāces vadītā nodarbība.
Foto: LNVN

> 3. jūnijā uz īpašu ekskursiju Rīgas pili tika aicināts LNVN Izglītības un komunikācijas departamenta personāls – zāļu pārziņi, veikala, kases darbinieces un apkopējas. Imanta Cīruļa vadītā ekskursijā tika iepazīta pils vēsture un izstaigātas restaurētās telpas, pēc tam tika pārrunāti darba uzdevumi nākamajās darba telpās. Foto: LNVN

^ 3. jūnijā LNVN darbinieki piedalījās Latvijas Muzeju biedrības rīkotajā Gada balvas 2024 pasniegšanas ceremonijā Eduarda Veidenbauma muzejā "Kalāči". Apbalvojamo vidū pie atzinības par muzeju nozarē nostrādātājiem 25 gadiem tika arī LNVN Arheoloģijas departamenta galvenā krājuma glabātāja Ilze Mālkalniete (attēlā). Foto: Valters Lācis

> 9. jūnija pēcpusdienā godu un patiesu prieku LNVN Dauderu darbiniekiem sagādāja Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča apmeklējums. Vīzītes beigās prezidents ierakstīja pateicību muzeja viesu grāmatā.
Foto: Dace Zilgalve

^ 15. jūnijā ikmēneša "Ekskursiju sestdienā" Tautas frontes muzejs aicināja uz gida vadītu bezmaksas ekskursiju.
Foto: Anna Zeibārte

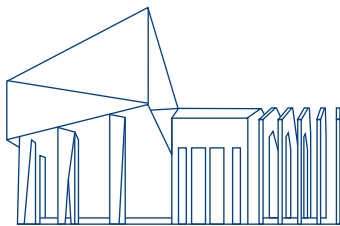
LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Brīvības bulvāris 32,
Rīga, LV-1050
Tāl. 67221357
e-pasts: info@lnvm.lv

Nacionālais vēstures muzejs ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvī – tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozi, tautastēpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas. LNVM organizē izstāžu darbību Latvijā, veido ceļojošās izstādes, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas. 2024. gada rudenī muzejs atsāks darbību Rīgas pilī.

www.lnvm.lv
www.emuzejs.lnvm.lv

   LNVMuzejs

MUZEJU KRĀTUVE

LNVM krājums, speciālisti,
administrācija

Pulka iela 8,
Rīga, LV-1007
Tāl. 67223004
e-pasts: muzejs@lnvm.lv

Muzeju krātuvē ir izvietots LNVM krājums, strādā muzeja administrācija un speciālisti. Muzeju krātuve ir Baltijas mērogā unikāla, augstākajām drošības un muzeja vērtību uzglabāšanas prasībām atbilstoša celtnē, kurā tiek uzglabāti, dokumentēti, restaurēti un eksponēti vairāk nekā divi miljoni Nacionālā muzeja krājuma vienību.

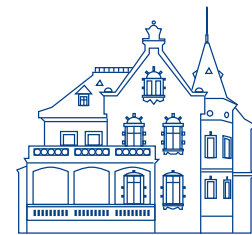

TAUTAS FRONTES MUZEJA NODAĻA

Vecpilsētas iela 13/15,
Rīga, LV-1050
Tāl. 67224502
e-pasts: tfm@lnvm.lv

Tautas frontes muzeja nodaļa ir viena no Latvijas jaunāko laiku vēstures liecību krātuvēm, kur atrodams unikālu priekšmetu un dokumentu kopums. Muzejs vēstī par Latvijas tautas neatkarības centieniem 20. gadsimta nogalē, kas tautas atmiņā iemūžināta kā Trešā atmoda, tas glabā vēsturiskās liecības par lielāko Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas perioda tautas kustību – Latvijas Tautas fronti, atainojot Atmodas laika vēsturiskos procesus, notikumus un dalībniekus.

 tautasfrontesmuzejslnvm
 frontes_muzejs
 tautas_frontes_muzejs_lnvm

DAUDERU NODAĻA

Zāgeru iela 7,
Rīga, LV-1005
Tāl. 67392229; 67391780
e-pasts: dauderi@lnvm.lv

Muzeja nodaļa izvietota vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā – bijušā "Waldschlösschen" īpašnieka Ādolda fon Bingnera ģimenes villā. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci. Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs "Dauderi". 2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu. Dauderu nodaļa ne vien piedāvā izstādes un nodarbības, bet arī izīrē telpas un brīvības teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

 LNVMdauderi
 lnvm_dauderi

BUDŽETA UN FINANŠU NODAĻA
finanses@lnvm.lv

ADMINISTRĀTĪVĀ NODAĻA
irina.zeibarte@lnvm.lv

ZINĀTNISKĀ BIBLIOTĒKA
biblioteka@lnvm.lv

MATERIĀLTEHNISKĀ
NODROŠINĀJUMA
DEPARTAMENTS
martins.strautins@lnvm.lv

ARHEOLOĢIJAS DEPARTAMENTS
arheologija@lnvm.lv

VĒSTURES DEPARTAMENTS
vesture@lnvm.lv

VIDUSLAIKU, JAUNO
UN JAUNĀKO LAIKU VĒSTURES
PĒTNIECĪBAS NODAĻA
imants.cirulis@lnvm.lv

DAUDERU NODAĻA
dauderi@lnvm.lv

TAUTAS FRONTES MUZEJA
NODAĻA
tfm@lnvm.lv

ETNOGRĀFIJAS NODAĻA
etnografija@lnvm.lv

NUMISMĀTIKAS NODAĻA
numismatika@lnvm.lv

UZSKAITES NODAĻA
liga.palma@lnvm.lv

IZGLĪTĪBAS UN KOMUNIKĀCIJAS
DEPARTAMENTS
info@lnvm.lv

RESTAURĀCIJAS DEPARTAMENTS
restauracija@lnvm.lv